

OPIS PRZEDMIOTU/MODUŁU KSZTAŁCENIA (SYLABUS)

1.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim Antropologia zła	
2.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku angielskim Anthropology of evil	
3.	Jednostka prowadząca przedmiot Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego	
4.	Kod przedmiotu/modułu MK I/26/1	
5.	Rodzaj przedmiotu/modułu (<i>obowiązkowy lub fakultatywny</i>) Przedmiot fakultatywny	
6.	Kierunek studiów Etnologia	
7.	Poziom studiów (<i>I lub II stopień lub jednolite studia magisterskie</i>) I stopień	
8.	Rok studiów (<i>jeśli obowiązuje</i>) I-III rok	
9.	Semestr (<i>zimowy lub letni</i>) Semestr zimowy	
10.	Forma zajęć i liczba godzin Konwersatorium, 30 godz.	
11.	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby prowadzącej zajęcia Grzegorz Wiktorowski, mgr	
12.	<p>Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu oraz zrealizowanych przedmiotów</p> <p>Wiedza: student posiada podstawową wiedzę o specyfice, metodologii oraz zakresie przedmiotowym nauk humanistycznych i społecznych w systemie nauk; zna podstawową terminologię nauk humanistycznych i społecznych (K_W01, K_W02).</p> <p>Umiejętności: student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze oraz rozwiązywać konkretne problemy i proponować odpowiednie rozstrzygnięcia, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego; potrafi przeprowadzić samodzielną analizę własnych konstatacji oraz posiada umiejętność jej merytorycznego uzasadniania (K_U04, K_U07, K_U08).</p> <p>Kompetencje społeczne: student posiada świadomość swojej wiedzy oraz rozumie potrzebę ciągłego doksztalcania; potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji postawionego przez siebie zadania czy problemu (K_K01, K_K03).</p>	
13.	<p>Cele przedmiotu</p> <p>Celem poznawczym zajęć jest refleksja nad kulturowym zakorzenieniem koncepcji odnoszących się do rzeczywistości waloryzowanej negatywnie. Przedmiotem namysłu są również wyobrażenia i konstrukty zła osobowego rozwijane na gruncie współczesnych religii oraz ich przenikanie i „kolonizacja” kultury współczesnej w jej różnych przejawach (np. w kulturze popularnej).</p>	
14.	Zakładane efekty kształcenia Wiedza:	Symbole kierunkowych efektów kształcenia:

<p>student zna antropologiczne koncepcje kultury, dzięki czemu rozumie jej wpływ na generowanie i kształtowanie przekonań o charakterze teoretycznym odnoszących się do podziału i waloryzowania rzeczywistości, przestrzeni i zjawisk oraz teorii instytucji społecznych i ich wpływu na podtrzymywanie tych ocen i przekonań;</p>	<p>K_W04</p>
<p>posiada wiedzę na temat strukturalnych oddziaływań instytucji społecznych i kulturowych (np. religijnych) oraz rozumie ich rolę w kreowaniu uniwersów poznawczych mających wpływ na wizję i ocenę rzeczywistości;</p>	<p>K_W05</p>
<p>zna współczesne nurty refleksji antropologicznej nad problematyką aksjologiczną konstruowaną kulturowo;</p>	<p>K_W10</p>
<p>zna i rozumie podstawowe metody analizy różnorodnych wytworów kultury w postaci tekstów normatywnych charakterystycznych dla omawianych systemów religijnych.</p>	<p>K_W11</p>
<p>Umiejętności:</p>	
<p>student posiada elementarne umiejętności z zakresu nauk społecznych i nauk o kulturze obejmujące analizę procesów kulturowych odpowiedzialnych za mechanizmy porządkowania i waloryzacji otaczającej rzeczywistości kulturowej;</p>	<p>K_U02</p>
<p>potrafi posługiwać się ujęciami teoretycznymi oraz pojęciami właściwymi dla refleksji nad zagadnieniem zła w kulturze;</p>	<p>K_U05</p>
<p>potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację omawianych konceptualizacji aksjologicznych wywodzonych z tekstów normatywnych różnych systemów religijnych i prądów ideowych w celu określenia ich oddziaływania społecznego i miejsca w procesie historyczno-kulturowym;</p>	<p>K_U07</p>
<p>posiada umiejętność merytorycznego</p>	<p>K_U08</p>

	<p>argumentowania z wykorzystaniem teoretycznych konstruktów i koncepcji badaczy religijności i kultury popularnej;</p> <p>potrafi porozumieć się z badaczami specjalizującymi się w antropologii religii, socjologii religii, historii religii, historii kultury oraz filozofii.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>student posiada świadomość swojej wiedzy, umiejętności oraz potrzeby bezustannego dokończania się, rozwoju indywidualnego; potrafi także dokonać oceny własnej wiedzy i kompetencji, dzięki czemu może wyznaczać kierunki swojego dalszego kształcenia i rozwoju;</p> <p>student potrafi określić priorytety służące realizacji postawionych przed sobą zadań;</p> <p>student samodzielnie przygotowuje się do swojej pracy; prowadzi badania etnologiczne oraz niezależnie rozwiązuje dylematy związane z praktyką swojego zawodu.</p>	<p>K_U10</p> <p>K_K01</p> <p>K_K03</p> <p>K_K04</p>
15.	<p>Treści programowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zagadnienia wprowadzające: konwencjonalny charakter poznania naukowego; konstrukcjonizm i relatywizm; czy możliwy jest międzykulturowy przekład? • Czym jest zło? Podstawy europejskiego myślenia o złu – filozofia starogrecka (wybór): Platon (<i>Charmenides, Gorgiasz, Fedon, Państwo, Prawa</i>); Arystoteles (<i>Protreptikos, Etyka wielka, Etyka eudemejska, Etyka nikomachejska</i>). • Konceptualizacja problematyki zła w nauce nowożytnej: ojcowie psychoanalizy (Freud, Jung), ujęcie socjobiologiczne, etologiczne, psychologii społecznej. • Pochodzenie zła w świadomości ludowej: ludowa wizja świata; binarny obraz rzeczywistości i implikacje dychotomiczne; antropomorfizacja zjawisk i epifanie zła. • Pochodzenie zła w religiach: dychotomiczna wizja świata; wymiar mityczny; „hipostazy” dobra i zła jako konsekwencje systemu dwudzielnego. • Zło osobowe w religiach monoteistycznych: islam, judaizm, chrześcijaństwo – obrazy zła osobowego; wymiar moralno-etyczny, teodycea. • Konceptualizacje zła w popkulturze (banalizacja zła, kino grozy, muzyka). 	
16.	Zalecana literatura (<i>podręczniki</i>)	

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Anioły i demony w różnych religiach świata</i>, Riddell P.G., Smith Riddell B. (red.), przeł. M. Chojnacki, Kraków 2009. • <i>Erotyzm, groza, okrucieństwo – dominanty współczesnej kultury</i>, Kamińska M., Horowski A. (red.), „Studia Kulturoznawcze”, t. 15, Poznań 2008. • Kościelniak K., <i>Złe duchy w Biblii i Koranie. Wpływ demonologii biblijnej na koraniczne koncepcje szatana w kontekście oddziaływań religii starożytnych</i>, Kraków 1999. • Mroczkowski I., <i>Zło i grzech. Studium filozoficzno-teologiczne</i>, Lublin 2000, s. 21-44 (<i>Świadomość zła u starożytnych Greków</i>); s. 73-90 (<i>Zło w ujęciu Z. Freuda</i>); s. 91-108 (<i>Ewolucjonizm i agresja</i>); s. 125-140 (<i>Zło w świetle symboli. P. Ricoeur</i>). • Muchembled R., <i>Dzieje diabła</i>, przeł. B. Szwarcman-Czarnota, Warszawa 2012. • Nola A.M. di, <i>Diabeł. O formach, historii i kolejach losu Szatana, a także o jego powszechnej a złowrogiej obecności wśród wszystkich ludów, od czasów starożytnych aż po teraźniejszość</i>, przeł. I. Kania, Kraków 2001. • <i>Szachy ze Złym. O diable rozmawiał Tomasz Ponikło</i>, Warszawa 2012. • Trela N., <i>Pochodzenie zła w religiach – analiza porównawcza wybranych koncepcji</i>, „Przegląd Religioznawczy” 1995, nr 3 (177), s. 223-236. • Wiktorowski G., <i>Demony jako epifanie zła egzystencjalnego. Demonologia religii niechrześcijańskich, kultury ludowej oraz jej nawiązania w psychoanalizie. Zarys ogólny problematyki</i>, [w:] <i>Socjologia i antropologia medycyny w działaniu</i>, W. Piątkowski, B. Płonka-Syroka (red.), Wrocław 2008, s. 280-288. • Wiktorowski G., <i>Egzorcyzm jako sakralna terapia antydemoniczna. Relacja lekarz – pacjent na przykładzie stosunku egzorcysty i opętanego w radykalnych nurtach pentekostalizmu „Trzeciej Fali”</i>, [w:] <i>Leczyć, uzdrawiać, pomagać</i>, B. Płonka-Syroka, A. Syroka (red.), „Studia z Dziejów Kultury Medycznej”, t. 11, Wrocław 2007, s. 337-377. • Wiśniewski R., <i>Koncepcja zła w etycznych pismach Arystotelesa</i>, [w:] <i>Z problematyki teorii zła</i>, cz. 1, Inowrocław–Toruń 1992, s. 73-90. • Wróblewski T., <i>Diabeł i wyobrażenia demonologiczne</i>, [w:] <i>Kultura ludowa Wielkopolski</i>, J. Burszta (red.), t. 3, Poznań 1967. • Zimbardo P.G., <i>Efekt Lucyfera. Dlaczego dobrzy ludzie czynią zło?</i>, przeł. A. Cybulko i in., Warszawa 2008. • Żelazna J., <i>Zagadnienie zła w systemie etycznym i metafizyce Platona</i>, [w:] <i>Z problematyki teorii zła</i>, cz. 1, Inowrocław–Toruń 1992, s. 29-58. 				
17.	<p>Forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu, sposób sprawdzenia osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia:</p> <p>wykład: seminarium: laboratorium: konwersatorium: aktywność, dyskusja w oparciu o literaturę, kolokwia, esej inne:</p>				
18.	<p>Język wykładowy Język polski</p>				
19.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" data-bbox="244 1968 1007 2007">Obciążenie pracą studenta</td> </tr> <tr> <td data-bbox="244 2007 1007 2096" style="text-align: center;">Forma aktywności studenta</td> <td data-bbox="1007 2007 1406 2096" style="text-align: center;">Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</td> </tr> </table>	Obciążenie pracą studenta		Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Obciążenie pracą studenta					
Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności				

Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem: - wykład: - ćwiczenia: 30 godz. - laboratorium: - inne:	30 godz.
Praca własna studenta np.: - przygotowanie do zajęć: 5 godz. - opracowanie wyników: - czytanie wskazanej literatury: 20 godz. - napisanie raportu z zajęć: - przygotowanie do kolokwium bądź napisanie eseju zaliczającego: 5 godz.	30 godz.
Suma godzin	60 godz.
Liczba punktów ECTS	2

*objaśnienie symboli:

K (przed podkreśleniem) - kierunkowe efekty kształcenia

W - kategoria wiedzy

U - kategoria umiejętności

K (po podkreśleniu) - kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia